

efectivitat. També controla que es respecti la temporització establerta i fa les propostes de millora corresponents.

El protocol contempla la recollida i el tractament de les dades sobre l'assetjament escolar. L'anàlisi d'aquestes dades per part del ministeri encarregat de l'educació permet fer propostes de millora i així regular les accions en els àmbits de la prevenció, la detecció i el tractament de possibles casos d'assetjament escolar o de casos notificats.

Pregunta: *"Si s'ha mesurat l'eficàcia del protocol en qüestió, i, si és que sí, podria informar com s'ha fet?"*

Des del ministeri encarregat de l'educació s'han dut a terme diferents accions per mesurar l'eficàcia del protocol:

1. El curs 2012-2013, coincidint amb el primer any d'implementació del protocol, es va fer passar una enquesta als escolars del país de 8 a 16 anys, sobre la convivència escolar. L'informe amb les dades corresponents a aquesta enquesta, publicat el 2015 pel CRES, ha de servir de punt de partida per mesurar posteriorment l'eficàcia del protocol.

2. Durant el darrer trimestre del curs escolar 2013/2014, el ministeri encarregat de l'educació va fer arribar a tots els centres escolars del Principat un qüestionari per recollir la seva valoració sobre l'eficàcia del protocol a l'hora de prevenir i tractar situacions d'assetjament escolar. Les aportacions rebudes dels centres educatius proposaven millores o aclariments en el redactat del procediment d'actuació. Aquests aspectes es van treballar en una segona versió del protocol.

3. Durant el mes d'abril del 2016 el ministeri encarregat de l'educació, amb l'objectiu de tancar una versió definitiva del protocol abans de publicar-lo en forma de decret legislatiu, va adreçar una carta als representants dels 3 sistemes educatius demanant que assenyalessin els aspectes del document que caldria millorar o completar. Les respostes rebudes no van especificar cap proposta de millora en relació al protocol.

4. Cal també esmentar que al llarg del procés, s'han fet diverses consultes al Gabinet Jurídic del Govern en relació a l'assetjament escolar i als protocols que cal aplicar tot i respectant les responsabilitats de cada un dels actors implicats (la darrera consulta data del 10 de juny del 2016). A més, i atès que l'assetjament és un delictes tipificat en el nostre Codi Penal, destacar que la darrera demanda també s'ha estudiat per part de la Fiscalia General.

El darrer informe del Gabinet Jurídic del Govern conté un seguit de recomanacions, que s'han recollit en la proposta de Decret per millorar-ne l'eficàcia, i que fan referència a la definició de responsabilitats,

la determinació precisa del rol de cadascuna de les persones que intervenen en la detecció i el tractament d'un cas d'assetjament escolar així com del procés i dels terminis a seguir.

5. Durant el curs escolar 2016-2017, el Departament encarregat de la inspecció educativa preveu fer una recollida de dades sobre el tema per obtenir una radiografia de la situació actual, analitzar les noves dades a la llum dels resultats de l'enquesta del curs escolar 2012-2013, extreure conclusions, valorar l'impacte en termes d'eficàcia del protocol al llarg dels anys d'aplicació (reducció del nombre de casos, facilitació dels processos de notificació i reconducció dels casos notificats), i fer propostes de millora.

Pregunta: *"Durant aquests anys de posada en marxa del protocol, si s'ha consultat els equips educatius de cada centre per tal d'aconseguir fer millores?"*

Cal posar de relleu que la pròpia gènesi del protocol de prevenció, detecció i tractament de situacions d'assetjament escolar ha estat fruit de processos participatius. Efectivament, i tal com s'ha esmentat en la resposta a la primera pregunta, el protocol va ser confegit per representants dels 3 sistemes educatius, sota la coordinació de l'Àrea d'Inspecció i Avaluació Educativa, i és doncs fruit del consens d'un grup de treball que ha aportat en tot moment les visions sobre aquest tema dels equips educatius que representaven.

A més, les millores aportades al protocol esmentades en la resposta de la pregunta anterior són fruit de les aportacions dels propis centres educatius, per la qual cosa els equips educatius han estat també participants d'aquest procés.

Àrea d'Inspecció i Avaluació Educativa, octubre del 2016

Edicte

El síndic general, d'acord amb les previsions de l'article 90 del Reglament del Consell General,

Disposa

Publicar la resposta del Govern a les preguntes formulades per la M. I. Sra. Carine Montaner Raynaud, consellera general del Grup Parlamentari Liberal, relatives a **les campanyes de sensibilització i de prevenció del bullying**, publicades en el Butlletí del Consell General núm. 46/2016, de data 1 de juliol.

Tot el que es fa públic per a general coneixement i efectes.

Casa de la Vall, 13 d'octubre del 2016

Vicenç Mateu Zamora
Síndic General

Campanyes de sensibilització i de prevenció del
Bullying

INFORME RESPOSTA

El dia 23 de juny 2016, la M. I. Sra. Carina Montaner Raynaud, Consellera General, sol·licita documentació i una resposta escrita al M.I. Govern relativa al nombre de campanyes de sensibilització i de prevenció del bullying així com el contingut de les mateixes, els suports utilitzats i el públic a qui es van dirigir.

S'emet el present informe amb l'objectiu de donar resposta a aquesta sol·licitud.

Pregunta: “Pot informar el M.I. Govern del nombre de campanyes promogudes a les escoles, durant els darrers 5 anys, per lluitar contra el bullying?”

1. Pla de Prevenció de conductes delictives

Des del curs 2009/10, en el marc del Pla de Prevenció de conductes delictives, es desenvolupen anualment sessions informatives a totes les escoles del país a càrrec de l'Àrea tècnica del Departament de Policia i de l'Àrea de justícia juvenil i Mesures Penals Alternatives del Departament d'Institucions Penitenciàries.

2. Centre de Recerca Sociològica de l'Institut d'Estudis Andorrans (CRES)

El curs 2012-2013 s'inicien a tots els centres educatius del país que el sol·liciten. Un taller relatiu a La pressió grupal i el Bullying a càrrec del personal tècnic del CRES.

3. Associació de Dones d'Andorra

Des del curs 2014/2015, es realitza, amb la col·laboració amb l'Associació de Dones d'Andorra, un cicle de tallers sobre la violència de gènere on intervé la psicòloga Helena Mas i Santuró. Aquests tallers es desenvolupen en dues versions segons l'edat dels alumnes als quals s'adreça, porten per títol La violència en l'adolescència.

Pregunta: “Per a cada campanya podria precisar com es va fer, en quin període, amb quin suport de comunicació, a quin públic objectiu i quin va ser el contingut del missatge?”

1. Pla de prevenció de les conductes delictives: sessions informatives

Període:

Les sessions informatives es desenvolupen entre els mesos d'octubre i maig de cada curs escolar.

Des de l'Àrea d'Activitats Culturals i Educatives del

Ministeri d'Educació i Ensenyament Superior, s'informa els representants dels 3 sistemes educatius (per carta) i els equips directius dels centres de segona ensenyança i de l'Aula Taller (per correu electrònic) dels continguts, metodologia i temporització de les intervencions. També es centralitzen les demandes i es fan les gestions pertinents per al desenvolupament de les sessions sol·licitades pels diferents centres educatius.

Suport de comunicació:

El material de suport utilitzat per aquestes sessions informatives va a càrrec de l'equip tècnic de menors (agents de policia, psicòlegs, personal tècnic del centre penitenciari) que realitza les intervencions i consta d'un document de presentació en format PowerPoint així com un material específic per als alumnes.

Públic objectiu:

Les sessions informatives s'adrecen als alumnes de 2n de segona ensenyança i de l'Aula Taller del Sistema Educatiu Andorrà / 2n d'ESO del Sistema Educatiu Espanyol / 4ème del Sistema Educatiu Francès.

El curs 15/16, la totalitat del públic objectiu va participar a les sessions informatives.

Contingut:

Les Sessions informatives tracten aspectes de bullying, cyberbullying, així com altres problemàtiques associades a les noves tecnologies com el grooming, sexting o phishing.

2. Centre de Recerca Sociològica de l'Institut d'Estudis Andorrans (CRES): Taller La pressió grupal i el bullying

Període:

Les sessions informatives es desenvolupen entre els mesos d'octubre i maig de cada curs escolar en funció de les sol·licituds de les escoles i de la disponibilitat dels tècnics del CRES.

Des de l'Àrea d'Activitats Culturals i Educatives s'informa els centres de segona ensenyança i batxillerat de les propostes del Centre de Recerca Sociològica. Amb aquesta informació, les escoles vehiculen directament les sol·licituds al CRES.

Suport de comunicació:

El material de suport que utilitzen el tècnics del CRES que condueixen el taller consta d'un document PowerPoint que s'utilitza com a fil conductor de la sessió i d'unes peces breus de vídeo que serveixen per il·lustrar el conflicte d'assetjament i victimització.

Públic objectiu:

El taller s'adreça als alumnes de 1r de segona

ensenyança del sistema educatiu andorrà / 1r d'ESO del sistema educatiu espanyol / 5ème del sistema educatiu francès.

El curs 2015/16 s'ha desenvolupat el taller en els centres educatius següents:

Centre escolar	Nivell	Data
Escola Andorrana de Segona Ensenyança - El roc	1r (4 sessions)	5, 11, 12 de novembre del 2015
Escola Andorrana de Segona Ensenyança - Ordino	1r (4 sessions)	16 i 19 de novembre del 2015
Col·legi Janer	1r d'ESO (3 sessions)	18 i 25 de novembre del 2015
Escola Andorrana de Segona Ensenyança - Encamp	1r (5 sessions)	13, 14, 15 de gener del 2016
Col·legi Sant Ermengol	1r d'ESO (2 sessions)	30 de maig del 2016

Contingut:

Els treballs de recerca del CRES permeten aportar, des del vessant sociològic, un coneixement ampli en temàtiques que preocupen els adolescents i els joves del país i que poden ser tractades en l'àmbit escolar. En el cas del taller sobre *La pressió grupal i el bullying* es tracten específicament els continguts següents:

- La dansa dels abusos
- Definició d'assetjament escolar
- Tipologia de bullying
- Identificació d'actors
- La importància del grup
- Els fenòmens: pressió de grup / dilema moral
- Pautes de convivència

Actualment aquest taller es troba en fase de renovació i estarà disponible per a les escoles a partir de gener del 2017.

3. Associació de Dones d'Andorra: Taller *La violència en l'adolescència*

Període:

Curs 2014-2015: desembre 2015 - setembre 2016

Curs 2015-2016: març - maig 2016

Des de l'Àrea d'Activitats Culturals i Educatives s'informa els representants dels 3 sistemes educatius (per carta) i els equips directius dels centres de segona ensenyança i de l'Aula Taller (per correu electrònic) dels continguts, metodologia i

temporització de les intervencions. També es centralitzen les demandes i es fan les gestions pertinents per al desenvolupament de les sessions sol·licitades pels diferents centres educatius.

Públic objectiu:

Els tallers proposats per l'Associació de dones d'Andorra s'adrecen als alumnes de 3r i 4t de segona ensenyança i de l'Aula Taller del sistema educatiu andorrà / 3r i 4t d'ESO del sistema educatiu espanyol / 3ème del sistema educatiu francès.

El curs 2015/16 s'ha desenvolupat el taller en els centres educatius següents:

Centre escolar	Intervenció
Escola Andorrana de Segona Ensenyança Santa Coloma	3r – 4 grups 4t – 2 grups
Escola Andorrana de Segona Ensenyança Ordino	3r – 4 grups 4t – 5 grups
Escola Andorrana de Segona Ensenyança Encamp	3r – 4 grups
Aula Taller	2 grups
Institut Espanyol d'Andorra	3r – 4 grups 4t – 3 grups
Col·legi Janer	3r – 2 grups 4t – 2 grups
Col·legi Sant Ermengol	3r – 2 grups 4t – 2 grups
Col·legi Sagrada Família	3r – 1 grup 4t – 1 grup
Col·legi dels Pirineus	4t – 1 grup
Lycée Comte de Foix	3ème – 5 grups

Suport de comunicació:

Material de suport a càrrec de la psicòloga que duu a terme les intervencions.

Contingut:

L'objectiu principal d'aquesta xerrada és donar als alumnes un espai d'aprenentatge i reflexió sobre l'ús i les conseqüències de la violència i, a nivell pràctic, oferir algunes eines per a la seva gestió.

La violència en l'adolescència (alumnes de 3r)

1- Introducció: Què és la violència? Qui hi està implicat?

2- Tipus de violència

3- El *bullying*

4- La violència de gènere

Fases de la violència

Senyals d'una relació sana i d'una relació malaltissa

5- El ciberassetjament i el *grooming*

6- Conseqüències de la violència

7- Què puc fer?

8- Reflexions finals

La violència en l'adolescència: la violència de gènere
(alumnes de 4t)

1- Introducció: què és la violència de gènere?

2- Els estereotips

3- La gelosia

4- Taller pràctic: dinàmiques a treballar en dos grups

5- Conclusions

Sant Julià de Lòria, octubre 2016

Edicte

El síndic general, d'acord amb les previsions de l'article 90 del Reglament del Consell General,

Disposa

Publicar la resposta del Govern a les preguntes formulades per la M. I. Sra. Rosa Gili Casals, consellera general del Grup Parlamentari Mixt, relatives a la **vigilància amb càmeres de vídeo a les instal·lacions de salut Mental**, publicades en el Butlletí del Consell General núm. 46/2016, de data 1 de juliol.

Tot el que es fa públic per a general coneixement i efectes.

Casa de la Vall, 13 d'octubre del 2016

Vicenç Mateu Zamora

Síndic General

Ministeri de Salut Pregunta escrita al Govern (Reg. Núm. 958)

Preguntes escrites al Govern que es formulen en relació a la vigilància amb càmeres de vídeo a les instal·lacions de salut mental. Registre d'entrada número 958, formulada per la M. I. Sra. Rosa Gili Casals, consellera general socialdemòcrata del Grup Parlamentari Mixt.

1. S'han instal·lat càmeres de vigilància a totes les habitacions de la unitat de psiquiatria pertanyent al departament de salut mental de l'Hospital Nostra Senyora de Meritxell? En cas afirmatiu, quan es va fer, quantes n'hi ha i amb quins objectius?

Les primeres càmeres de seguretat es van col·locar des de l'inici del funcionament de la unitat d'aguts, l'any 2000. Inicialment es disposava de càmeres de

seguretat en els espais comuns (2 càmeres) i 2 en algunes habitacions.

Posteriorment, des del mes de Febrer del 2016, s'han instal·lat càmeres de video-vigilància a totes les habitacions de la unitat de psiquiatria de salut mental (9 càmeres per 16 pacients) i 5 càmeres en els espais comuns.

Respecte a les càmeres i al seu funcionament, es vol indicar els següents aspectes:

- El fet que estiguin instal·lades no implica que hagin d'estar activades, donat que podran ser activades una a una quan la situació de risc ho requereixi.

- La visualització de les imatges és només accessible al professional mèdic i a la infermeria de la unitat. Així mateix, tots els professionals del SAAS estan sotmesos a l'obligació de mantenir la confidencialitat i el màxim respecte cap als pacients i a no fer-ne cap us no-sanitari.

- Les gravacions de les càmeres de video-vigilància només es poden rebobinar per part dels responsables de la unitat d'hospitalització i només en cas que es produeixi un incident greu. Les gravacions s'eliminen automàticament als 15 dies. En aquest sentit, en el marc del grup de treball de la Joint Comission s'està elaborant el protocol de revisió dels incidents que donarien lloc a la possibilitat de rebobinar de la gravació amb l'objectiu que les persones amb accés estiguin identificades i existeixi traçabilitat de l'acció. Es vol remarcar que fins ara no hi ha hagut mai aquesta necessitat i no s'ha rebobinat mai cap gravació.

- No hi ha càmeres als lavabos

Pel que fa als objectius de la instal·lació d'aquestes càmeres, es vol remarcar que les unitats de psiquiatria d'aguts són l'equivalent a les Unitats de cures intensives dels malalts mèdics. Per això, només ingressen els pacients aguts més greus, és a dir aquells que tenen més riscos cap a ells mateixos o cap als altres i amb estades mitjanes de 10 dies. En aquest context, l'hospital ha de garantir la integritat i la seguretat dels pacients, de les persones de l'entorn i dels professionals que hi treballen.

En el cas dels pacients s'ha de garantir la seva integritat i la seva seguretat, més sabent que es podrien trobar en situació de restricció física per causa de la malaltia. En aquest sentit s'ha de fer esforços per minimitzar, entre d'altres, els riscos d'auto-agressió, d'intent de suïcidi, d'arrencar-se una via si estan en tractament endovenós, de rebre una agressió física o un abús sexual per part d'un altre pacient o de fugida.

Pel que fa a la integritat i la seguretat de les persones de l'entorn és important minimitzar el risc de ser agredit per un pacient de la unitat de psiquiatria.